

Lasten ja nuorten osallistumisoikeudet ja niiden
edistäminen Suomessa.

Pilotointihankkeen päätösseminaari:

Euroopan neuvoston työkalu lasten ja alle 18-vuotiaiden nuorten
osallistumisoikeuksien edistämisen arvioimiseksi

Kommenttipuheenvuoro

Jenni Helenius 25.1.2020

Twitter: @heleniusjenni

MLL

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

LAPSET ENSIN

MLL:n toteuttamat fokusryhmät

Syys-lokakuu 2019.

MLL:n suunnittelijat

Reetta Pauni ja Noora Järvi.

Lasten ja nuorten puhelimen

terveiset: Heidi Holappa, suunnittelija

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

LAPSET ENSIN

Fokusryhmän kulku

Osio 1) oppilaiden keskustelu paikallisista palveluista, erityisesti koulun ja oppilashuollon palveluista: mitä he tietävät niistä, mihin kokevat voivansa vaikuttaa, mihin haluaisivat vaikuttaa.

Osio 2) oppilaiden keskustelu jatkuu, koulun henkilökuntaa mukana keskustelussa.

Fokusryhmien osallistujat

- 3 koulua / ryhmää / 40 nuorta.
- Kolme poikaa ja 37 tyttöä.
- Etukäteen pyysimme kouluilta, että mukana olisi eri sukupuolisia ja monenlaisia oppilaita.
- Osallisuudesta: yhdessä kouluista mukaan oli pyydetty kaikkia kiinnostuneita, muissa enimmäkseen tukioppilaita ja oppilaskunnan jäseniä.

KOULUT

Helsingistä suuri koulu, kehyskunnan keskisuuri koulu ja pienen hämäläiskunnan maaseutumainen koulu

”Käytännön arjessa koulujen erilaisuus näkyi esimerkiksi siinä, että kaupunkikouluissa oli paljon maahanmuuttajataustaisia lapsia ja maaseutumaisen kunnan koulussa ei juuri lainkaan. Toisaalta maaseutukouluissa arkeen vaikuttaa esimerkiksi koulukyytien toimivuus, kun taas kaupunkikouluissa julkinen liikenne on yläkoululaisten käytössä.”

Keskeiset tulokset

(nuorten omin sanoin)

Vaikuttamisesta koulussa

- Vaikuttamisen mahdollisuuksia on, mutta niistä tulisi kertoa paremmin oppilaille.
- Nuoret haluaisivat vaikuttaa esim. tapahtumajärjestelyihin.
- Mahdollisuus vaikuttaa niillekin, jotka eivät ole tukareita tai luottamusoppilaita.
 - Luottamusoppilaat/oppilaskunnan hallitus voisivat kysyä muilta ajatuksia.
 - Tukioppilaat ja luottamusoppilaat voisivat vaikuttaa siihen, että muut saavat mahdollisuuden vaikuttaa.
 - Olisi kiva, että muut oppilaat kertoisivat, mihin haluaisivat vaikuttaa.
- Ristiriitatilanteissa nuoret pohtivat uskotaanko nuorta vai aikuista. Nuorilla ajatus, että aikuista kuunnellaan ensin ja häntä uskotaan.

Kouluun tarvitaan suurempia palautekanavia ja toisaalta nimettömiä palautekanavia.

Koulujen osallisuusryhmiin kuuluvilla muita parempi mahdollisuus vaikuttaa. Joskus epätietoisuutta, miten niihin pääsee mukaan.

Valittamisen mahdollisuudet koulussa

- Jos koulussa on käynyt jotain, niin rehtorille voi laittaa viestiä, muuten ei tiedä.
- Jos ei esim. ole päässyt johonkin ryhmään niin voi mennä puhumaan opolle.
- Tuntuu epäreilulta, jos on yksi ainoa valinnainen mihin haluaisi eikä pääse siihen ja joutuu valitsemaan.
- Voi aina sanoa jollekin, mutta ei se ehkä vaikuta.
- Ei aina saa perusteluita.
- En tiedä minne laittaisin valituksen / Ei ole ollut keskustelua, miten tehdä valitus.
- Jos haluaisi valittaa, niin tuntuu, että siitä tulisi niin monimutkaista, ettei halua valittaa.

Millaisissa asioissa koetaan, että nuoret eivät ole saaneet vaikuttaa omassa elämässään?

Esimerkkejä:

- Asuinpaikka vanhempien eron jälkeen
- Huostaanoton jälkeinen sijoituspaikka
- Koulussa kiusaaminen:
 - Jos kertoo opettajalle kiusaamisesta, niin se vie asiaa eteenpäin.
 - Mutta jos ei kerrota, niin ei se voi auttaa.
 - Aina ei puututa, vaikka kertoisi.

Toiminnassa koottavaa tietoa: MLL:n lasten ja nuorten puhelin

- Lasten ja nuorten palveluiden rakenteissa on myös osa-alueita, jotka aiheuttavat palveluiden käyttäjille kuormitusta.
- Palveluissa tulisi lisätä ammattilaisten työn läpinäkyvyyttä, palautteen antamisen mahdollisuutta ja rakenteita. Myös palveluista tiedottamisessa.
- Lapsilla ja nuorilla tulisi palveluiden käyttäjinä olla kanavia, joiden kautta he voivat matalalla kynnyksellä ilmaista omia tarpeita ja toiveita tukeen liittyen.
- Palautteen antamisen rakenteet tulisi tehdä lapsiystävällisiksi ja niistä tulisi tiedottaa riittävästi.

Arviointia työkalusta

- Indikaattoreissa on paljon termejä, jotka ovat lapsille ja nuorille vieraita / vaikeita. Ryhmissä niitä piti avata arkikielelle.
- Fokusryhmä on mielekäs työskentelytapa, mutta vaatii ohjaajilta turvallisen ilmapiirin rakentamista. Selkeät 1) säännöt, miten keskustellaan ja 2) ohjaus, että jokainen saa ja ehtii kertoa näkemyksensä.
- CPAT -työkalu ei tuo esille suomalaisesta koulusta sitä myönteistä seikkaa, että esimerkiksi opetus on entistä vuorovaikutteisempaa ja tuottaa erilaisia tapoja itseilmaisulle.

Kiitos!

